

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 22

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe 12 luni ..... 20 cor.
pe 6 luni ..... 10 cor.
pe 3 luni ..... 5 cor.
pe 1 luna ..... 2 cor.

Carte de Dumitrescu pe un 4 cor.
Pentru România și străinătate pe un
40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 22

INSERȚIUNILE:
de un sfert de garson: prima dată la
10 cor.; a doua oară la 15 cor.; a treia
oară la 20 cor. de fiecare publicare.

Art. abonamentelor, cât și inserțiilor,
nu se restituie decât în Arad.

Tablon pentru oraș și conținutul
scrierilor notabile nu se potom.

Incendiul rusesc.

Muncea s'a desăvârșit. Ceea-ce se credea, că-i un morb al unor particulari, se dovedește azi a fi boala unei mari împărății. Colosul dela nord, de care tremură Europa întreagă, e azi uriașul, ce stă în agonie mistuindu-se de flacăra revoluției.

Focul s'a aprins în Odesa și pe marea Neagră se va purta eventual război naval. Unii afirmă, cu drept, că întreagă flota de acolo s'ar fi pus de gând să scuture jugul, la care țarismul orb a pus poporul rusesc. Țarul tremură, funcționarii se tem de furia gloatei revoltate.

Simptomele sunt însă cu mult mai grave. Pavăza autocrației, militia sovăește încă a-și oferi serviciile. Unele regimente — e drept — s'au dat pe partea revoluționarilor, ear evenimentele din Odesa ne dau drept să concludem la o conjurație militară. Sistemul ruginit perzându-și și ultimul razim va trebui să piară, fiind-că pierzania i-o așteaptă sute de milioane.

Evenimentele din Rusia sunt o lăcșoasă lecție pentru alte țări și neamuri, e o bună probă, cum un popor tinut în neputință sfărâmă, nimicitește tot, ce-l eșe în cale.

După măcelurile din Varșovia, Lodz, etc. formula revoluției a izbucnit în portul orașului Odesa.

Personalul cuirasatului «Potemkin» drept răzbușare, că un coleg al lor a fost neomește omorât de căpitan și-a omorât pe toți

oficerii și sub conducerea unui cadet a arborat flamura răscolului.

Marinarii pe vasele de război trimise contra acestora, au fraternizat cu rebelii, fără nici o luptă pe lângă vasele admiralului s'au depărtat și s'au ajuns până la Constanța. Se povestește, că pilda lor o vor urma și alte corăbii de război.

Amănuntele revoltei sunt necunoscute, dar ori-cum ar fi Rusia stă în presara unei grozave revoluții. Domnia cnutului e pe sfârșite.

Elementele revoluționare sunt multe în Rusia: popoare întregi: Finlandezii, Polonii, Jidanii. În timpul din urmă se amintesc și de Românii basarabeni. Țarul rus și-a pierdut cultul ce-l avea pentru țară; muncitorii sunt în o situație foarte desperată. Toate acestea pot concurge ca revolta izbucnă în Odesa să devină generală și aceasta cu atât mai mult, cu cât acierii scrise pentru popor se împart de-alungul și de-alături marelui împărat, ducând cu sine vesti în-bucurătoare: că toți suntem egali, că toți trebuie să fim liberi. Căci e doar scrisă aceasta în sfta Scriptură, că toți suntem frați deopotrivă înaintea lui Dumnezeu și înaintea legii. Căci astfel de lucruri nu va lua acel țaran toporul, ca să taie la scorburosul copac, ce e Rusia de azi? În neștiința dor după libertate se va apropia însă prea mult de trunchiu și e mare primejdia să nu-l strivească, când nefericitul de mare trunchiu va cădea la pământ cu un zgomet, de care eventual se va cutremura pământul și în altă parte.

Și primejdia s'ar fi putut ocoli. Guvernul țarului prin niște reforme cuminți ar fi putut să o preîntâmpine. Poporul ar fi putut fi luminat în școli și de pe amvon: nimic nu s'a făcut. Massele au fost lasate în voia Domnului; se credea, că câteva sotnii de cazaci sunt în stare a birui un popor.

S'au înșelat însă amar. Soldații, fii acestui popor, nu-s aplicați a pușca în mulțime, ear în Mandjuria s'au purtat rău de tot. Escadra de pe Marea-neagră în loc să hoinărească pe apele chineze și japoneze, până-ce cade în capcana lui Togo, a crezut să dovedească, că și acasă se poate face bravura Potemkin a făcut fericitul pocinog de a curăți pala de pe corpul bătrânei Europe, ce până acum a permis încălșarea atâtor conștiințe.

S'au ridicat furcile caudiane: judecător e poporul rus, ear pe sub ele trebuie să treacă Țarul și suita, ce-i reprezintă sistemul de până acum de ocârmuire. Trece-va, ori va preferi ghilotina, e ceva particular al casei Romanov: poporul vrea să-și izbândească visurile.

La popor revoluțiile politice sunt tot așa de lipsite de sânge ca și revoluțiile intelectuale, cari în deobște le preced. Așa a fost revoluția engleză din 1688, așa am celit cu toții și înzadar ne-am așteptat la un conflict războinic în desfășurarea evenimentelor din Norvegia.

Școala și amvonul pregătiseră acolo însă terenul, puseră zăgazuri și ridicaseră vănturi, ca ori-ce eveniment să poată curge

Dela baile din Reichenhall.

Pe partea de miază-noapte a grădinei de cură din Reichenhall, între orele 9 și 10 ale dimineții, zi de zi societate de trei persoane intră în parc. Un bărbat brunet, înalt și slab, cu ochii cufundați în căpșă și cu greutatea a lor pătruzeci de ani pe spate. O hamal și o femeie blondă, de statură mijlocie și în a treizecea primăvară a vieții.

Hamalul numai pentru acea apariție acestui grup de oameni, fiindcă el ducea pe mână cel brunet din hotel în grădina de cură. Întru atâta îl părăsire puterile pe domnul Cula Simoneti, încât pe picioare nu putea merge în parc. Hamalul deci punctual la ora nouă, se prezenta la hotel și după-ce domnul Simoneti se iveau în ușa hotelului, întâiu îl saluta cu multă reverință, apoi îl așeza într'un scaun cu roate la picioare. În momentul acesta eșia din sala de lectură a ospătării și cucoana cea blondă și alăturându-se acestui duumvirat, la un semn făcut cu capul din partea domnului Cula, întreg conductul se pune în mișcare. Traversau strada, ce desparte parcul de hotel și intrând pe poarta cea mică a grădinei, o luau spre locul de inhalare naturală, numit: „Grădirhaus“. Ajungând la acest loc, domnul Simoneti făcea earăși semn cu capul și conductul se oprea. Hamalul se închina de nou d-lui Cula și apoi se depărta din parc, ca reîntorcând la 12 ore în grădină, să-l conducă iarăși la locuință.

Femeea cea blondă era îmbrăcată în haine de călugăriță. Era o ursulină din spitalul de binefacere dela Berlin. Funcțiunea ei numai

atunci începea, când hamalul se depărta din parc. Atunci ea se așeza pe o bancă din apropierea stăpânului ei bolnav, deschidea o carte de rugăciuni și citea necontenit. Era atât de ocupată cu sfintele lucruri, încât numai atunci își scotea capul din carte, când domnul Simoneti suspina, ori era cuprins de vre-un spasim de tuse. În momentul acesta își ridica ochii spre cer, ca și când ar esclama: Doamne, tu pe lapta dela Tine!

Pe când d-nul Cula Simoneti era în parc, acordurile muzicii se diminează de mult au amuțit, ear caspetii dela băi erau împraștiați pe la institutele de muzică, căci pe la locuitorii d-nul Simoneti citea de obicei în cărțile de muzică în voianță vreunor. Și să așeze pe cele plăcute numele ale vieții, când inima lui se cuprinsă de o mare tuncie al fîșerii. Ore întregi se făcuse și în trepta privirile spre hotarele Bavierei, în speranța unde petrecuse atâtea zile fericite. Pe lângă interesul dușesea grădinei de cură. Nu-l atingea speranța ce se făcea în parc, când cuareva cătozras arăngia veselele grupe de femei și bărbați, ce s'adunau în giurul „Grădirhausului“ ca să-și terniseze câte un moment plăcut dela băi. Nu-l înveselia cerul albastru și aspectul admirabil al Alpilor. Pentru el toate erau în zădă, fiindcă în inima lui dispărut-au toate acele sentimente, ce înveselise sufletul cuprins de durere și da farmec vieții. — Și-a pierdut pe alea inimii sale, sănătatea și toate!

Și fiindcă d-nul Cula Simoneti numai aceste ore ale zilei le petrecea în parc, ear de aci încolo toată ziua nu-l mai vedeai, mulțierau curioși să știe, cine e și de unde vine? Unii

ziceau, că e sculptor cu renume din Franța și că s'a nefericit într'un duel. Alții ziceau că e am-ploiat de rang înalt din Italia și că e celima amorului perfid. În general multe păreri auziales despre d-insul, pentrucă forma cum se prezenta în grădina de cură, era de tot excepțională. Prin armare nu era caspe în Reichenhall, ear să nu-l fi cunoscut cel puțin din vedere.

Se întâmplase, că pe la sfîrșitul unei luni, vre-o câte-va zile necontenit ploiașe, așa că d-nul Cula fu constrâns să-și petreacă orele de dimineața, în pavilionul grădinei de cură. În acest pavilion erau salele de lectură, muzică, concerte și balet, ear pe vremea ploioasă o lume de oameni se peranda prin aceste saloane. În o atare zi ploioasă, căliva însă făcurăm cunoștința d-nului Simoneti și călău în vorba la starea lui să-l zădăra ne povestiră întâitourile:

Eram de 35 de ani, când fiertata mamă fu chemată la cele vecnice. Când s'a despărțit de aceasta lume, ultimul cuvânt călău în te-și fost: Iubite fiule, să te însori, să nu rămâi burlac ca unii din prietenii tăi. Și fiindcă viața burlacilor, pe cari îi cunoșteam, nu mă îndestulia, și fiindcă afară de aceea voiam să satisfac ultimele dorințe a neuitatei mele mame, mă hotărî să aștept expirarea doliului și apoi să mă însor. Inșă în orașul natal și în împrejurime nu aflai femeie pe plac. Incepui deci a umbra pe la concerte, balet și teatru și de multe ori percurgeam distanțe mari de acasă, numai ca să aflu soția pe voie. — Dar n'am aflat. Așa au trecut doi ani dela moartea mamei mele. Odată pe când petreceam în — Remo, la un concert, făcui cunoștința unei frumoase d-soare din Sicilia. O chema Elisa

numai un curs natural. Povoitul din Rusia nu are alvie. el va inundă toată câmpia întinsului imperiu. ca pretul, leni să poată lăsa nămolul nilic, roditor al fertilității, care va fructifica și ialesni încolțirea...

Revoluția din Rusia.

Cuirasatul rus «Knez Potemkin» la Constanța.

În 3 Iulie pe la orele 6 d. a. au sosit în fața portului Constanța, venind din spre Odessa, cuirasatul „Knez Potemkin” și torpilorului Ismail No. 267, ale căror echipajii s'au rescutat.

Cuirasatul a ancorat afară din port, la 2 kilometri de coastă, iar torpilorului foarte aproape de digul din larg. Amândouă aceste vase sunt comandate numai de marinari.

„Potemkin” a salutat orașul cu focuri de tun, ridicând la catargul dela prora un drapel alb în semn de pace, apoi un drapel roșu și făcând diferite semnale.

Din port s'a răspuns cu identice semnale de către staționarul rus Pzesuape.

Di locotenent-comandor Negru, căpitanul portului, s'a dus pe o șalupă pe cuirasatul rus, unde a fost primit cu onorurile reglementare de un mecanic cadet linar, care a spus, că vasul este fugit din Odesa. Cadetul a istorisit pe scurt, cum s'a produs revolta și a afirmat, că escadra sosită din Sevastopol, de parte de a captura pe „Potemkin”, a salutat pe revoltați cu urale și strigăte de „trăiască noua comandă”, la esirea din rada Odesei.

Pe bord nu se vede nici o uniformă de ofițer. Un grup de marinari, care conduce vasul, a declarat, că au venit la Constanța spre a și lua proviziuni de hrană. Intrebați ce vor face în urmă, marinarii au răspuns că „nu se știe”.

Echipajul se compune din 750 marinari. S'a tratat apoi despre debarcarea echipajului la Constanța. Marinarii au declarat, că nu vor debarca, din cauză că România, întreținând bune relații cu Rusia, predarea lor aici sau la Odesa ar loti una.

Marinarii au dat majorului Negru o listă de proviziunile, de cari au nevoie.

Atât la sosire pe bord cât și la plecarea, ofițerul român a fost salutat cu focuri de tun.

Echipajul se află într'o completă surescitare și foarte desorientat.

Se presupune, că s'ar afla în vapor și căli-va ofițeri arestați.

Prefectul județului Constanța a comunicat cazul guvernului, cerând instrucțiuni.

și după mare a transportat aseacă la Constanța doi marinari de pe cuirasatul rus, delegați a procura proviziuni. Delegații se numesc Tănase Mustușco și Tănase Petrof; ei au convorhit cu prefectul Capșa, arătând plângerile lor.

Tănase Petrof e român basarabean și vorbește românaște. El a declarat, că debarbarea echipajului ar fi posibilă, dacă comitetul de 20 marinari, cari conduc vasul și pe resculați, ar putea fi convinși le acest lucru și dacă li-s'ar da asigurări, că nu vor fi extrădați.

Prefectul a permis celor doi marinari să meargă în oraș și să-și cumpere proviziuni.

Marinarul din echipajul staționarului rus Pzesuape întâlnit în Constanța cu delegații cuirasatului „Potemkin”, s'au îmbrățișat strigând: „libertate e liberă!”

Asupra acțiunii în viitor a revoltaților de pe „Potemkin” nu se poate prezice nimic. Pe lângă telegra completă este între membrii comitetului dirigiului, parte fiind pentru debarcare și predare la Constanța, parte opunându-se și propunând plecarea în Rusia și unirea cu cealaltă vapoare revoltate.

„Adevărul” ată, că din ordinul ministerului de războiu s'au concentrat trupele din garnizoana Constanța, pe coasta mării, și că astăzi ministrii vor pleca la Constanța spre a regala situațiunea.

Ministerul de interne a primit astă-zi următoarea telegramă din Constanța:

„La orele 10 dimineața a avut loc o nouă întâlnire între căpitanul portului și o delegație a marinarii răsculați de pe vaporul „Potemkin”, care a durat mai mult de oră.

„Prefectul județului și autoritățile militare au sfătuit pe răsculați să se predea. Delegația s'a reîntors pe vapor spre a avea o nouă confătuire cu toți ceilalți tovarăși.

„În timpul acestor un matelot anume Grigore Rachiti a dezertat de pe vapor. El a fost dus înaintea prefectului și autorităților. Soldatul Rachiti a declarat, că pe vaporul „Potemkin” se află un ofițer (prapuric) anume Alexoff, doi ofițeri și cinci conductorii.

Dezertorul spune, că pe bord nu mai sunt proviziuni de nici un fel și că din 700 de oameni căli compon echipajul vasului, 500 vor să se predea, ear restul de 200 vor să-și facă proviziuni și să se întoarcă la Odesa, spre a bombarca orașul din nou”.

Astăzi la dimineața, după cum rezultă din telegramă din Constanța, torpilorului rus s'a ancorat în port, pentru a se

adaposti. fiind raiurile prea mari. Imediat comandantul cruciatorului „Elisabetă” a deschis focurile de artilerie asupra lui. A tras mai întâiu un foc orb pentru avertisment, apoi un foc de obuz spre largul mării.

Torpilorului s'a retras îndată lângă cuirasatul „Potemkin”.

La ultima oră, T ra, apărută în marea când scriem, publică următoarele:

O telegramă a d-lui general Lahovari, ministru de externe, trimisă d-lui comandor Negru comandantul portului Constanța, arată, că să învingă pe marinarii ruși că autoritățile îi vor trata ca dezertori pe marinarii din „Potemkin” și îi vor lăsa în libertate, îndată ce vor părăsi vasele și vor cobori pe uscat, dezarmați, cu condiție, că vasul să fie predat nevătămat.

Îndată ce marinarii vor primi condițiunile să fie lăsați pe uscat.

După cât știm, ei vor putea lua drumul prin România. În Bulgaria, sau să se imbarce pe vase de călători străine.

Dacă vasul va fi părăsit, atunci se va trimite și o gardă de marinarii li-se va da merinde.

În urma intențiilor avute ca comandantul portului Constanța, după instrucțiunile ministerului de externe, vasul „Potemkin” va părăsi portul împreună cu torpilorului 267.

(„Zionia Națională”)

Potemkin și puterile.

Drumul tainic al rebelilor.

Potemkin a părăsit portul român și peste Bosfor și Dardanele cearcă a ajunge în marea mediterană.

Știrile răspândite de telegrama nu-s sigure; e interesantă însă proclamația, ce au dat-o rebelii pentru puteri și că în Odesa e răspândită vestea, că matrozii au părăsit corabia și au debarcat pe uscat.

Alte telegramă vestesc, că revoluția a izbucnit pretutindeni și că și alte corăbii s'au răscolit. Ce măcel oribil a fost în mâna trecută în Odesa, se vede din cifre, că după datele oficiale numărul morților e șeaze sute.

Unde-î Potemkin?

Eri după amiază Potemkin a părăsit Constanța după ce înzadar a încercat să capete

si pe de o trumșeță rară, ear nobleța inimii și perlățiunea ei în ale muziceii, întreceau toate marginile. Din momentul când făcui cunoștința acestei frumoase coconițe, nu mai eram stăpân peste voia mea. Nu aveam alta dorință decât să dobândesc iubirea ei și să mă știu fericitul soț al Elisei. Pe o carte ilustrată am și avisat pe tata și sora de acasă, că în San-Remo am aflat toate ceea ce am căutat, am găsit fericirea, pe care de atâta vreme o caut înzadar.

Intr'o frumoasă zi de vară, pe când aerul era parfumat cu mirosul jaspiniilor și al roșilor din parcul cel mare, ear sburdătoarele păseri în-lău prin arbori despre o fericire visată, am prezentat la locuința Elisei, să-i cer mâna. Tatăl ei și Elisa m'au primit cu plăcere și să-mi arate semnele simpatie, Elisa s'a dus să compună ei a cântat „Legenda nopții de Mai” în propria ei care a încântat lumea de oameni, ce a asistat la concertul cântărilor din San-Remo. Timpurile, că după terminarea acestei piese m'am apropiat de Elise, ca să-i sărut mâna și să-i descopăr scopul vizitei mele. Eram însă atât de emoționat, încât cuvintele mi-se 'opriau în gură și în vălmășala gândurilor, nu mai atâta am putut zice: Domnișoară Eliso, te iubesc! Elisa însă a înțeles și cuvintele, ce nu le-am putut rosti, făcu cu față zîmbindă un gest de aprobare și apoi îmi oferă o roasă. Mama coconiței care din deseale noastre conveniri observă sincera mea iubire și cunoștea poziția mea socială și materială, îmi spuse, că până ce s'ar pronunța definitiv, nesmintit trebuie să-și părearea soțului ei, care a rămas acasă, sau trimis decl fotografia mea și i-au împărțit toate despre mine. Peste câte va zile, s'ara la nă, mama Elisei îmi arată scrisoarea bărbatului ei. Nu mai

atâtă era scris: după-cum voiește Klisa. Elisa...

Când domnișoara Elisa a ajuns cu enararea la acest port, se umplură cu lacrimi și începu a plange.

După-ce s'a recules, ne spuse că la două săptămâni dela petire, Elisei i-se făcu rău și începu să tusească. Tătarul de plimări, ce până atunci era un tânăr și de zi tot mai tare, în noaptea erau mai răcoroși și în toamna, mai târziu ferbile și în zilele de noapte complicate și în zilele de zi atâta slăbi, încât nu mai putea să-și facă treburile noastre de

pe când zărirul lin al primăverii mi se speran redesteapă în inimile muribunziilor, în Sicilia o frumoasă fecioară își închise ochii pe veci

După terminarea acestei triste povestiri, dl Cula Smoneti leveni iarăși tăcut, fața i-se întunecă și căuă crud spre pământ, ca și când s'ar îngrozit de ceva. Oftă adânc, ear' de sub genele lui ungi stropi groși de lacrimi își făceau căraea pe obraz. Pe când domnul Smoneti își ștergea fața udată cu lacrimi, orologiu

din biserica calvină, bătea 12 ore ale zilei, ear' pe ușa salei de lectură tocmăi intra călugărița și hamatul, să-l ducă acasă, la hotel.

Și când oapetii dela băi se re-geau la locuințe, ca să-și recreeze oboseala zilei ear' peste Bienenhall se întindea miștea nopții, dl Cula Smoneti, care din cauza boalei de nervi puțin putea dormi, or întregi se învăteau pe așternutul lui și se udea la zilele petrecute în San-Remo și un suflet blând mutat la cele vecinice. At. Liporan.

Prima întâlnire.

„In sfârșit! Bine, că a-ți venit, eu eram decis să plec; esclamă Georgică Tomescu întinzând mâna amicilor săi, Georgescu și Ianculescu, care se așezară râzând la masă.

„Mizerabil timp! plouă, parcă toamnă cu găleata! zise Georgescu rezemând umbrela într'un colț.

„Chelner! trei țapî, comandă Ianculescu.

„Vine... e... e, se auzi glasul tăragănat al bietului chelner, care umbla grăbit, căutând să satisfacă pe toți mușterii pe care ploaia îi adusese în bererie.

„Da bine mă! Ce-ai făcut atâta?... E aproape două ceasuri, de când stau aici.

„Nu e nimic mai greu pe lume de cât să aștepti pe cine-va și să nu vie.

„Cred! dar numai, când e vorba de o întâlnire amoroasă; însă acum sunt convins, că te-ai fi culcat foarte liniștit, după ce ai fi baut portia ta obișnuită de țapî”.

„Ei da! Dar cu toate astea mi-ar fi

alimente, carbuni și apă de băut. Capitanul portului a mers pe corabia rebela și a încercat să înduplece pe matrozii să predea corabia, fiindcă nu li-se va face nimic, dar aceștia nu au voit. Până ce Potemkin a părăsit apele române vasul român *Elisabeta* l-a însoțit. În Odesa e răspândită vestea că Potemkin vrea să ajungă în marea mediterană.

Constanța. Nu se știe, unde e Potemkin
E mare teama că în drumul seu va ataca vapoarele comerciale. Potemkin are foarte multe tunuri, proviziunile sunt foarte puține. Înainte de a pleca corabia, s'a ținut pe ea o consfătuire, la care a prezidat un matroz cu numele *Mascenco*, despre, care se afirmă, că e Japonez. Ei au trimis pu-terilor cincisprezece epistole de conținutul următor:

Echipajul de pe Potemkin va trata drept dușmani pe toate acele o-răbii ruse cari nu se unesc cu ea.

Torpilorul nr. 267 a voit să cufunde vasul rus staționat în Constanța și numai trezvia vasului român *Elisabeta* a impede-cat catastrofa.

Turcia se teme.
E mare temerea, că pilda rusească va inficia și marina turcă. Abdul Asiz se teme de detronare.

Alte flote răscolate.
Petersburg. Divizia primă și II. a flotei s'a răscolat. Pentru potolirea răs-coalei s'au trimis trupe continentale.

Revolte pretutindenea.
Cherson. La o deprindere mai mulți soldați au sărit cu baionetele asupra căpi-tanului *Mirgovocski*. Colonelul *Davidor* cu sabia scoasă i-a mers într'ajutor, a primit cinci împunsături, abia a condus batalionul în casarmă și a scris raport șefului imediat a murit.

Petersburg. Agenția telegrafică din Pe-tersburg a primit știrea, că guvernul Rusii a incredințat pe consulul *Muraviev*, ca dim-preună cu baronul *Rosen*, consulul rus din Washington, să ia parte la tratativele pe pace.

fost năcaz, dacă m'ați fi lăsat să aștept în zădărnici.

— „Ei Georgică! băeți! se vede, că du- cinea nu te-a lăsat nici odată să aștepti noaptea în prag la câte un colț de stradă, sau la câte o poartă și apoi după-ce erai să te mai ferești de unii și de altul, apoi să te mai vezi trecând cu altul și tu de rușine să faci. Iată amice, asta e o probă de răbdare.”

— „Se vede că vorbești din experiență, Ianculescule, ia spune-ne mă, cum și cum ti-s'a întâmplat.”

— „O să vă spun acum băeți! după ce sorbi încet din bere începu:

— „Uite, mai acum un an curtam de o modistă. După-ce i-am bătut capul vre-o trei săptămâni, îmi promisese în sfârșit să vie la întâlnire. Strada, pe care o alesese dânsa, er- dosnică, nepavată, neluminată, ca val de lume dar ori-cum ar fi fost, eu băteam din pinten de bucurie.

În seara hotărâtă mă postez la colțul stră- zei și aștept. Trece un ceas, trece încă unul apoi trece o jumătate, și apoi altă jumătate și ea tot nu mai venea. Mă uit la ceas, era două- spre-zece.

„Gardistul se cam uita chiorăș la mine, văzând, că mă tot învârtesc în acelaș loc. Cu chiu cu vai a mai trecut o oră; văzui eu atunci că nu mai vine, și încercam să o scuz în gân- dul meu, zicându-mi, că de sigur i-s'o fi întâm- plat ceva. Mă hotărâsem se plec, când colo ce să vezi!

La colțul străzei o văd pe dumneaei cu un sergent la braț. Când m'au văzut, s'au pornit pe răs amândoi. Am tras pălăria pe ochi și am

Guvernul și municipiile

— Criza. —

Budapesta, 5 Iulie.

Retorsiunea funcționarilor.

Așa se vede, guvernul nu mai privi cu mâinile în sân agitația nebună ce se face din partea coaliției pentru așa numita orga- nizare a «rezistenței naționale».

Semioficiosul «Magyar Nemzet» de pr- vesteste că mișcarea generală din țară va niți pentru apărarea constituției. «Ele mai seceră incurând jertifele în nici apoi toate multor funcționari». Aduse în vreme din conclusele municipiilor pe funcționari del pri- urma, cari și a recrutilor.

În sfârșit, o măsură oare-care împotriva stărilor de anarhie ce se propagă în vre- mea din urmă fără nici o temere de lege și justiție.

Casina națională.

Aici e cuibul de unde se porneste ma- reea inferbântare națională.

În fața hotărârii mai sus-pomenită a guvernului, o seamă de magnați s'au obligat eri în Casina națională a garanta din a lor plata acelor funcționari cari ar fi eventual scoși din posturi pentru «purtarea lor na- țională».

Contele Teleki Arvéd, o somitate pe care vremile acestea tulbură a scos-o la su- prafață, în «Magyarország» de azi garan- tează plata fibirăului din cercul seu, Kis- Enyed.

Vorba ceea: Dela sublim pân' la ridicol nu e decât un pas!

Checuri în valoare de 25 milioane.

Un ziar din capitală adusesse știrea că guvernul va emite pentru a face față che- ltuellilor curente de stat checuri în valoare de 52 milioane.

Semioficiosul «Bud. Tud.» desminte în numărul de azi știrea.

Fișpanii rămân.

Eri circulau diferite versiuni despre de- misionare eu masse a fișpanilor. Fața cu

aceste versiuni în cercurile politice nu se știe decât de demisionarea a 5—6 fișpani. Intre acestea se află și fișpanul comi- tatului nostru Urban Iván, și încă câteva creaturi locale ale lui Széll, recrutate cu oca- siunea memorabilei fuziuni a apponyiștilor cu liberalii.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Iulie 1905.

— **Notificare oficială.** Se aduce la cu- noștința celor ce doresc a fi primiți în ins- titutul nostru teologic, că până la 18/31 Iulie a. c. au să își înainteze scrisorile în consistoriu petitiunile provăzute cu următoa- rele documente, tote în original:

- a) carte de botez,
- b) testimoniu de gimnasiu și de matu- ritate,
- c) testimoniu dela medic despre intre- gitatea spirituală și corporală a suplicantului.

Cererile intrate după acest termin nu se vor lua în considerare.

Spre orientare se observă, că de astă- se vor primit numai 30 de tineri.

Sibiu, 18 Iunie 1905.

Consistoriul arhidiecezan.

— **Regele în Ischl.** O telegramă din Viena aduce știrea, că regele a plecat ieri dimineața la Ischl.

— **Dela episcopia rom. gr-cat. din Lugoj.** Cetim în «Drapelul»: Duminecă în 2 Iulie st. n. a. c. a avut loc în catedrala gr-cat. din Lugoj promovarea Revss. Domn Nicolae Nestor dela statul de canonic prebendat, la statul de canonic canecelar; tot în același timp a avut loc insta- larea noului canonic prebendat Georgiu Telescu. Iar înainte de sf. liturgie, ce s'a celebrat în ca- pela episcopescă, tot în aceeași zi la 7 ore a m. P. S. Sa Episcopul Dr. V. Hossu a binevoit a conferi tonsura și sf. ord al Lectorului abs. de an. II Romulus R. Stoica și clericului bienal Teodor Chira.

— **Manevrele din anul viitor.** Se depeșează din Igló: Manevrele mari din 1906, la cari va participa și Majestatea Sa Regele, se vor ținea în comitatul Sepeș. S'au luat deja de pe acum dispozițiuni în cercurile militare.

plecat ploat. De atunci nu mai am încredere în modiste.”

— „Ha! ha! ha! nostim de tot! esclamă Georgescu, dar ia ascultați, ce mi-s'a întâmplat mie acum de curând. E vorba de un amor platic, care dura de vre-o câte-va luni, între mine și o draguță brunetă cam de vre-o două- zeci de ani. O chema Mița.

„Ajunsesem să o conving în sfârșit, că pla- tonicul pur e un mit și că ar fi timpul să trecem la o altă stare de lucruri. Probabil că a fost și ea de aceeași părere, de oare-ce îmi promisese, că are să vie la mine acasă, și fixasem întâlnirea peste două zile, rămânând, că pentru mai multă siguranță să o anunț într'un mic timp în dimineața zilei hotărâte.

plăcea să o seară înainte de întâlnire, intui- cunostință, mă întânesc pe drum cu o vechi Mița.

„Și pe asta o neglijasem de când cu a face o deosebire între Mița, dar pentru ceam Mițule. De bucurie, după-ce îl zi-propune să vie a doua zi la mine, găsit, îmi eu să mă scuz spunându-i, ca să mă căutat ei, de oare-ce sunt foarte ocupat pe vizita- ment, dar ea nu vrea să înțeleagă și în mo- în cele din urmă, că are să vie în ori-care pentru o jumătate de oră.

„N'am avut încotro și o aparentă am pri- mit. Dar cum am ajuns acasă, mă așezai la masă și scrisai trei bilete. Pe primul adresat șe- fului de birou, căreia noi îi dădeam babacu. Biletul era conceput în termenii următorii: „D-le Șef. Fiind răcit destul de serios, îmi e imposibil să mă scol din pat, ceea vă rog

să mă scuzați, că nu mă pot presinta astăzi la serviciu. Primiți vă rog, Domnule Șef, asigu- rarea, etc... etc...”

„Al doilea îl scrisai Miței. „Dragă Mițo! Acum câte-va minute am expediat babacul un bilet pretextând o indispoziție gravă, anun- țându-l, că am să lipsesc dela birou. Te aștept dar cu siguranță. Vino cât de curând. Al tău care te dorește, Jean.”

„După-ce le terminasem pe aceste două, mă gândeam și mă resgândeam cum dracu să mă scap de Mița cea veche. După multă chib- zuială mă hotărâi să-i scriu și ei.

„Dragă Mițule! Cu mare părere de rău, nu pot să te primesc astăzi, pentru-că nu o să pot veni nici la masă acasă, de oare-ce am niște lucruri particulare pentru șeful meu, pe care însă viu eu să le fac la dânsu acasă. În schimb la Zdrăfcu să-i tragem să te iau, și mergem care le-am mai tras noi pe acolo. Așteptă-mă.”

„După-ce le mai recitai odată pe câte trei, și găsindu-le bine, le pusei în plicuri și scrisai adresele.

„A doua zi de dimineața chemai un co- misionar și îl trimisei să ducă scrisorile la adresele respective. În timpul acesta eu îmi făceam toaleta. Trecuse abia o oră, când de odată ușa se deschide brusc și Mița, adică cea veche, intră ca o bombă.

— „Ce e Jean? ce s'a întâmplat? Cum Cu olnav, când eu te văd gata de plecare?” „Intele astea îmi întinde scrisoarea mea. Era scrisă m'am uitat la ea, am rămas tranșit! Era scrisă de șeful, prin care îl anunțam, că s'a boina. Cum scrisesem trei scrisori de

— Tentativa de sinucidere a scriitorului Bródy Sándor. Alalta-eri în Semmering cunoscutul scriitor maghiar, jidani de neam și lege, Bródy Sándor cu un revolver încercat să se sinucidă. Glonțul i-a străbătut în partea stângă a toracelui. A fost dus în *Wiener Allgemeines Krankenhaus*, unde s'a constatat, că Bródy e foarte primejdioasă și e foarte puțină speranță, că va rămânea cu viață.

— Majorenitatea clironomului sârb. Se legrafează din Belgrad: Clironomul Sârbiei va fi declarat majoren în 27 l. crt.

— Găldurile. De trei zile incoaci domnesc adevărate călduri caniculare. Nici un nor pe cer și abia adiază și vântul. Institutul meteorologic din Budapesta anunță din toate părțile țării călduri tropicale. În *Viena* s'au îmbolnăvit peste 30 persoane de insolatie. Din *Roma* se anunță: De trei zile incoaci un fel de vânt Samum a bătut peste oraș, încărcând cu un praful înecător atmosfera. În urma enormelor călduri au murit opt inși de insolatie.

Afară la câmp, însă secera să învîrte vioaie, culcând bogatele spice, bucuria Românului, care-l face să uite ucigătoarele arșițe.

— Băncuțe false. La poliția s'au plâns mai mulți inși, că la târgul de țară foarte multe băncuțe de 10 coroane false au ajuns în circulație. Ele derivă probabil din comitatul Timișorilor. Jandarmeria a pornit cercetare foarte amănunțită și se crede, că jandarmii sunt deja pe urma făptuitorilor.

— Fată arsă. Servitoarea *Victoria Regőczy*, de naștere din Curtici, în vârstă de 18 ani, care servia la *Weisz Bernátné*, în palatul minoriților, ascără din nebagare de seamă pregătind cina, s'a vărsat pe ea spirtul dela mașina de fert și hainele i-au luat foc. Rănile îi sunt grave. Medicul au puțină speranță, că va rămânea în viață.

— Bucatele aprinse de schinteile dela trenuri. Ministrul de comerț a dat zilele acestea un ordin circular, prin care face atenție pe proprietarii de pământ din apropierea căilor ferate, ca pentru evitarea pericolului de a li-se aprinde dela schinteile trenurilor bucatele secerate, să pună clăile (crucile) la distanță de cel puțin 95 metri dela calea ferată și în lungul căii să sape 2-3 șanțulele (brazde) de siguranță, de oare-ce acolo cari nu observă aceste dispozițiuni calea ferată nu le rebonifică pagubele cauzate prin eventuala aprindere a câșilor. Cel cari nu pot să se conformeze acestor dispozițiuni sunt îndatorați să-și care de pe câmp bucatele îndată după seceriș.

sigur că primise și dânsul una. Dar pe care? Pe acea a Miței în care îl făceam babac sau pe acea destinată Miței celei vechi.

„In amândouă cazurile era rău! Căci dacă Mița primise într'adevăr scrisoarea ei, putea să vie dintr'un moment într'altul, și atunci avea să o găsească pe cealaltă la mine! Ce mustră avea să facă dar amândouă.

„Dacă a primit-o însă pe cealaltă se convingea, că inima mea era atât de ospitalieră, în cât era loc într'însa pentru două de-odată, și cum nu speram, ca ea să se acomodeze cu așa ceva, era mai mult ca sigur, că era perdută pentru mine.

In sfârșit, am stat ca pe ghimpi vre-o două oare, până ce a plecat Mița cea veche. eram agitat nehotarât, nu știam ce să fac.

M'am învârtit așa în casă până ce m'au răbd patru după masă când m'au putut să rabd și plecaștră. Când m'a văzut s'a sculat, și a lăsat transparentul. După manifestarea asta ostilă am înțeles, că totul s'a terminat între noi.

„Năcăjii m'am întors acasă Toată noaptea n'am putut să dorm, inchipuindu-mi cam ce mă așteaptă acum la birou.

A doua zi când m'am prezentat la serviciu ce să vă mai spun? Amenda și săpuneală care mi-a tras-o babacu n-am să o uit mai vreme. De atunci, m'am convins, că e multifel practic să nu curtezi decât pe una, că se pot încurca ițele al dracului.

— Cu Mița te-ai împăcat? — De dracu;

— De unde? Fuge de mine.

in schimb am rămas cu cea veche.

— Bine că te-ai ales și e atât.

Omor indoit. Infricoșat omor s'a întâmplat în cărciuma lui *Mucsik István* din Kis-Katal.

Mósi Józsei, moșneag de 70 de ani era de mul. vreme gornic la pădurea estinsă de acolo, proprietatea firmei budapestane *Berger și Neumann*.

Locuia în cărciumă și timpul liber și-l petrecea de regula în odaia de băut. Alaltaeri cătră sară, căci bătrânul încă era în cărciumă intrat în ea judele comunal *Toader Tuma* în ru' unor jurați. S'au pus la o masă și au cegornit. Apoi judele a început a și bate joc de *Józsei* adevăc:

— „Năcăjit judele merse la bătrân și începu a-l palmui, apoi de picioare îl tiri aștră în curte și-l bătu, până bătrânul rămase fără conștiință.

— Bătrânul nu s'a lasat, ci — Cum n'ași lucra? Doar răspuns: de foame, de n'aș lucra.

Un ris infundat se auzi din o parte a cărciumei.

Năcăjit judele merse la bătrân și începu a-l palmui, apoi de picioare îl tiri aștră în curte și-l bătu, până bătrânul rămase fără conștiință.

Cărciumarul cu apă rece l-a adus la conștiință pe bătrân, care merse acasă, luă un revolver, și cu trei pușcături bine țintite trânti la pământ cu capul sărucat pe jude.

Jurații atunci săriră la bătrân, îi scoaseră ochii și în chinurile cele mai mari îl omorâră. A trebuit să recurgă cărciumarul la oficiul pretorial din *Tășnaș*, ca să aresteze pe jurați.

— Manuscripte din timpul Mântuitorului. Pe o proprietate a orfanotrofiului arian din apropierea Ierusalimului au desgropat nu de mult un mormânt, în care — după cum vestește o gazetă egipteană — s'au găsit manuscripte din timpuri foarte străvechi, verosimul că din timpul Mântuitorului. Directorul orfanotrofiului a dispus fotografarea lor și a trimis fotografiile de acestea mai multor societăți de știință ca să descifreze conținutul lor. In apropiere de mormântul desgropat mai sunt câteva morminte străvechi, pe cari mea te vor desgropa și esamina, ear rezultatul cercetărilor îi vor da publicității numai după ce esperții vor fi satorit etatei și conținutul manuscriptelor.

— Din hoțiile țiganilor vagabunzi. O caravană de 67 țigani vagabunzi (de cei cari în coșul căruței își au casa și masa) Mercuri după amiazi au dat asediu formal asupra casei lui *Iacob Odze* dela marginea drumului dintre *Cisba* și *Sarvas*, și spărgând porțile au intrat și au jefuit

tot ce au găsit, apoi legând pe soția proprietarului și aruncând-o în coșul unei căruțe au mers mai departe. Gendarmeria fiind însă avisată pe telefon despre isprava țiganilor, i-a luat la goană și aproape de *Szarvas* a prins întreagă caravana și a escortat-o la *Szarvas*, unde va avea să-și iee pedeapsa meritată.

— Adunarea generală a despărțământului Bran al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, se va ținea nu în 16 letre st. n. a. c., ci 23 Iulie st. n. în comuna *Predeal*.

— In fie-ce zi se poate căpăta bere proaspătă de *Schwehat* și mincări admirabile în restaurantul lui *Korats și Novotny*.

Impresiuni dela examene.

(Urmare)

„Bănatul” acest ținut bogat, — acest colț internațional puțin cunoscut, de cel-ce se însusesc drepturi asupra lui, — dacă ar ști — multe ar putea să ne spună, dar de acum „istoria” ne și spune, însă mulți nu vreau să o creadă, pentru-că nu e pe partea lor.

Nu mai atunci se va ști și se va cunoaște mai bine dacă s'ar lua sora studiere comună de comuna, să se cerceteze: ce are, cine o locuiește de când și de unde au venit locuitorii? In partea dela *Murás* de-a lungul *Tisei* — unde am avut fericirea să călătoresc și să observ, cu ocaziunea examenelor finale din ppbiterat *B. Comloș*, ținute estimp (1905) — vom afla tot felul de naționalități, Nemți, Sârbi și Români, apoi Maghiari, Bulgari, Croați, Slovaci, Poloni, Cehi, Bunevați, ba chiar și Francezi, cari prin felul culturai de departe își dovedesc esistența. Neamțul și Francezul în ordine și într'o curățenie exemplară își arată superioritatea, ear cealaltă după-cum li e gradul priceperii la care au ajuns.

Fiindcă pe noi ne interesează în special soartea Românilor de aici, e la să ne ocupăm de ei mai pe larg, căci deși s'au scris istorii despre Bănat, despre acestea locuri nu s'au ocupat nime, ca să ne spună de unde își au Români orginea, ear dacă sunt colonii de unde au venit? Ba, să nu

— „la spune tu *Georgică*, ție nu ți-s'a întâmplat nimic mai extraordinar.”

— „Da, însă la mine numai prima întâlnire presintă oare-care sau mai bine zis o parte care astăzi mi se pare comică dar pe care atunci o socoteam de tragică.”

— „Hai! Spune și tu cum a fost?”

— „Dacă faceți cinste cu un top, vă spun.”

— „Uite al dracului! Altele nu vrei? Oare noi am cerut bere când am povestit poveștile noastre?”

— „Pe voi nu v'a răbda nimeni să povestiți, pe mine însă mă rugați voi, de aceea pot să pun condițiuni.”

— „Mă *Georgică*! zise lănculescu haid-pănc, că fac eu niste...”

Georgică surâse, și scoase și și aprinse, cet fără a se grăbi și făcu, începu: După ce chelnerul aducezeze ani de atunci

— „Suat ap... și sprezece pe vremea mea acasă la țară în sărbătorile Paș-când în vacanța mare, le sfârâia inima fetelutându-se, cum mă plibam tanțoș in unitela școalei.”

Toate nu așteptau decât un semn din partea mea, ca să iase-ara la poartă să stea de vorba cu mine.

Dat eu ară de faptul, că eram mândru crezându-mă al superiorilor, prin uniformă cel puțin, și nu prin altceva, dar eram și de o timiditate seamăn. Așa când le vedeam mai multe un loc, votbeam cu ele, dar când întâlneau una singură, fugeam, ca de dracu.

Intre altele era o fată mai mare cu vre-un an sau doi ca mine, una *Petruța* sora unui coleg din clasele primare, care îmi cam făcea ochi dulci. Văzând însă, că eu nu am surajul ca să fac primul pas, să hotărâ să-mi ajute dânsa.

„Intr'o Duminecă de prânz mă pomeneșcu un frate al ei, mă aștepte diseară în fundul curței, care s'aran, părăsit, unde fusese pe vremea un boerului moșiei.

„Mă făgăduit să viu, însă mă întrebam eu sur, cam ce am să-i spuiau cu fetei?”

In sfârșit, cum s'a înoptat bine, am plecat la întâlnire. Era o noapte fără lună, și atât de întunec, în cât nu vedeai la zece pași. Intru binișor în curtea veche și mă urcaiu pe gard.

De departe o vedeam pe *Petruța*, la lumina lămpel, care ardea pe fereastră, plimbându-se pe dinaintea casei. Eu rămăsesem sus pe gard, care era destul de înalt, și căutam un loc unde să s'ar jos.

De câini nu-mi era frică, de oare-cee mă cunoșteau, dar' știam că sunt mărăcini, și de... mă cam feream. In cele din urmă văd un petec mai alb înaintea mea, și inchipăindu-mi că e pământul gol, îmi fac vânt și sar jos.

— Ce să vedeți? Dacă ași fi căzut de-odată în infernul lui *Dante* n'ași fi auzit un concert mai înspăimântător. Un guitat, un probăit, în soțit de lătratul celor cinci sau șase dulăi care dormeau la o mică distanță, mă făcură să-mi pierd cumpătul în primul moment. Când m'am desmetecit, puțin m'am găsit călare pe stăro-

mintesc. Fie iertat ppbiterul V. Grozescu într-o broșura descrie cinci comune și anume: B. Comloș, Igris, St.-Nicolaul-mare, Sarafola și Cenad. Inșă afara de acestea mai sunt o multime numai în unghiul dintre Murăș și Tisa cu locuitori români, deosebiți în port și datini și deosebiți în felul vorbirii. Cum de au ajuns com. Beba-veche și Valcaniul — cea cu viță de *munteni* asta cu viță de *frățuți* — să fie așezate lângă Seghedin numai 20—30. chilometri de-părtare?

Ursita a făcut să fie așezati tot înre neamuri străine de limba și legea lor — dar harnice dela care apoi și Românul au învățat multe și se poate ținea superb că deși a fost încunjurat de străini nu și-a pierdut legea și limba ei din contra, și-a susținut cultura și vrednicia lor, în toate privirile. Cine va vedea *N-reul*. St.-Nicolaul-mare, Comloșul-mare și încă alte câteva cu oament harnici și muncitori, apoi sigur nu va mai zice, că Românul stă înaintea altor națiuni. Până mai în anii trecuți străbătea străinul în moșia românilor, astăzi însă a trecut vremea aceea rusinoasă.

Ei merg tot înainte și dacă numai una vor mai face: să știe porunci soțiilor lor, să nu facă luxul acela groaznic care mistue multime de bani, apoi ei vor fi cei dintâiu. — Ursita i-a așezat în loc de nu se poate mai bun.

Protopopiatul B.-Comloș are biserici mari și frumoase, școli bune — cu puține excepții — conduse cu pricepere, are însă un neajuns, că se estinde preste un colț de țeară și oamenii cu greu pot sta în legătură continuă de oare-ce, pptul constă din 2 parți, partea nordică din 10 com. aproape de Murăș și, îndepărtare de 40—50 kil. spre sud, alte 5 com. aproape de Tisa. Dacă aceste comune ar fi lângă olaltă și ar forma o masă singură ar trezi și pe ceilalți frați cari zac în cătușele străinilor, căci să se știe, că în comunele sârbești de-alungul Tisei sunt sumedenie de Români, unii de zece de ani, alții mai dincoace, dar și unii

stele porcilor ținându-mă cu ambele mâni de gatul lui, pe când el sârmanul facea sfertări sperate, pentru a scăpa de sarcina neobișnuită care se găsea în spinarea lui.

Locul acela mai deschis pe care eu îl luasem drept pământ, nu era altceva, decât o ceată de șepci sau opt porci care își aleseră acolo locul lor de cămin și care nu făcuseră altă șgomot decât numai spre a protesta contra vieții făcută de domiciliu făptuită de mine.

Cu chiu cu val, m'am urcat și de acolo sării în curtea veche, apoi pe gard, mine, și pe urmă am rupt-o de-a curmezișul acasă. Când m'am văzut în curte am rămas acasă.

A doua zi n'am eșit din casă, mi-se părea că toată lumea s'ar fi uitat la mine, și că toți trebuiau să știe de nenorocita mea întâmplare. Peste două zile am plecat la București fără să o mai revăd pe Petruța, în ochii căreia foarte probabil că perdusem mult.

Întâmplarea asta mi-a luat pentru multă vreme pofta de întâlniri amoroase.

Chelner, încă trei țapli strigă Georgescu prăpădindu-se de răs.

— Iacă mă Georgică că fac și eu cirste că-ți spun drept că ai meritat-o după atâta chin.

Giurgiu, 1905. *Cornelia Drăgănescu.*

și alți au păstrat firea (românească) ba unii chiar și vorba românească. Se pune că sunt comune sârbești al căror pot trebuie să vorbească prin tâlmact, ca se înțelege cu poporenii, cari sunt în mare parte români, ba — singur preotul sârb trebuie să învețe românește. — Cei dorito de acțiune au teren de a se afirma. — Secicherecul mare Melintia, St. Giura, Canșul și altele stă la dispoziție.

Ultimul examen l'am avut în comuna Ecica, ai căreia locuitori mă rugă să rog pe Dumnezeu că tot ce țărănul român pretulindenea bună.

Au și școli frumoase, au banca depuneri și împrumut în legătură cu banca pentru exportul de bucate care-i ușurează cheiul (schela) Tisel. — Au case curate și pământuri bune și multe, și vor avea mai mult încă, fiindcă cuprind dela satele străine de prin prejur. Auziți oameni buni! Românul să cuprindă moșie dela străini!? Adevărată minune, și nu e vis, ci e fapt.

Văzând aici atâtea bune, momentan mi-am făcut planul să trec în granița militară spre Panciova și Vârșet, să văd, că veștii grănitert cum stau. Și după ce, de-a rindul 8 zile călătorisem cu trăsura prin comune cu holare și surite și frumoase, ca să ajung mai curând la țântă am luat trenul spre Panciova. — Abea câteva ore de călătorie și eram pe pământ grăniteresc unde domnia fendală n'are nici o brează pe moșie, ci toți sunt proprietari mici, sau moșieri de rind.

Așezați aici, când s'a format paza de graniță contra Turcilor, în fiecare sat alt neam, dar celea mai multe, mai mari pe Baraganul Ungariei, sunt comunitățile române. Aici sunt și mă în legătură celea mai mari comune românești ce pot să existe: Uzdin, Satul-nou, Petruvasila, Deliblată, Doloave, Alibunar, Săleușul și Nicolintul fiecare cu 4—8000 suflete românești iar în mocirlele Dunării sunt satele moșesti: Ofcea, Omoliția, Glogonul și labuca, cari din anumite considerații azi se cheamă: Bărányos, Homolicz și Almás etc. — ca și când nu ar ști lumea că acelea sunt formate din moșii și crișeni cari s'au născut în anul 1784.

Nu m'au suprins comunele mari, ci hotarele lor mănoase și bogate de o estensiune nepomenită prin părțile ungurene. M'a surprins încă mai ceva, care nu are loc să fie discutat în public — în fata străinului, ci numai o parte a surprinderii trebuie să o exprim cu compătimire, că bietul graniter din locurile rămase de strămoșii săi, jertfește mult pentru scopuri culturale, dar de parte — foarte departe — ca să le aibă folosul adevărat nu au nici ei și n'au nici aceia să ar vrea să le aibă cu de-a se.

Concurs pentru primirea elevilor în școlile reg. din rodreni

În școlile reg. din rodreni, Gényzentimre, Királyhalom, Bonyhád din Görerdő (lângă Timișoara) se vor primi și Vadaszelevii în cursul cel nou de doi ani și mulți începe în luna lui Octombrie a. c. și se va parte pe speșele statului și în parte pe cele proprii.

Cei ce doresc să fie primiți la acest curs, sunt provocați să substearnă petiția lor, scrisă cu mâna proprie, ministerului reg. ung. de agricultură, până la 15 Iulie a. c.

Petenții în sensul normelor au să dovedească în școlile legale:

1. prin atestat de naștere, că au ajuns etatea de 17 ani, sau că vor ajunge etatea aceasta până la ziua (8 Octombrie 1905), în care intră în școală, dar nu sunt mai bătrâni de 35 ani;

2. prin atestat din partea unui medic silvic-erarial, medic militar sau medic public, cumcă au constituție fără defect, robustă, sănătoasă obișnuită cu lucru și cu schimbările vremii și mai cu samă că văd, aud și vorbesc bine;

3. prin atestat de școală, sau în lipsa unui astfel de atestat, prin alt atestat legal, cumcă știu bine să scrie, să citească și să socotească după cele patru operațiuni simple de socoală;

4. prin atestat dela autoritate, cumcă sunt de moral bun. În acest atestat este a se înmă totodată ocupațiunea și starea familiară a petentului, precum și aceea, dacă petentul stă sub deobligament militar sau nu.

Afara de aceste documente au să aclude la rugare:

5. Aceia, cari sunt aplicați într-o economie atestatul stăpânului lor despre serviciile lor de până-acuma și în fine

6. aceia, cari voiesc să fie primiți în școală pe speșele statului, atestat dela autoritățile publice, cumcă n'au avere.

Petenții au să numească în petiția lor, la care adresă, în care comitat și la care stațiune postală să li-se trimită răspunsul la petiție

Petițiunile manc adjustrate și petițiunile subșternute după terminul susindicat, precum și petițiunile, cari nu sunt scrise cu mâna proprie a petentului, nu se iau în considerare.

Spre orientare se mai observă, cumcă:

a) Constituția trupească și starea sanitară a petenților primiți în școală la intrarea lor se va controla în modul cel mai strict prin medicul institutului, iar pregătirea petenților, recerută în punctul 3 se va controla prin conducătorul școlii și cari au constituțiune defectă, sau cari suferă de morbo ce nu se poate vindeca ușor pe lângă ocupațiunea de școală, precum și cari n'au pregătire de ajuns pentru a putea învăța cu succes în școală și la urmă, despre cari se dovedește, că n'au scris petiția cu mâna lor proprie, numai decât se vor delătura din școală, respective nu se vor primi definitiv;

b) elevii definitiv primiți se proved din partea statului cu haine însă la intrare în școală toți elevii au să aducă cu sine: 6 cămeșe, 6 izmene, 6 batiste (náframe) 10 părechi de obele sau ciorapi și o păreche de cizme tari de băgarie, bune de umblat în pădure, toate în stare nouă;

c) elevii primiți pe speșele proprii au să solvească statului pe timpul cât stau în școală pentru hainele primite și pentru întreținerea lor în rate anticipative de jumătate de an, anual suma de 300 (trei sute) de coroane. Pentru asigurarea acestei sume elevii primiți pe speșele proprii respective părinții lor, tutorul lor, sau stăpânul lor trebuie să primească obligământul prin un document legalizat de notarul public, că vor solvi la mâna conducătorului școlii până la terminul fixat taxa anuală de întreținere în suma de 300 coroane;

d) elevii primiți pe speșele statului, respective părinții, tutorul sau stăpânul lor, la caz, dacă elevii ar părasi de liberă voie școală înainte de terminul cursului de 2 ani, sau dacă s'ar delătura din școală, în sensul normelor sunt obligați a rebonifica statului cheltuielile avute cu întreținerea lor pe timpul cât au stat în școală (scoțind 300 coroane la an) fiind îndatorați a primi obligământul în documentul legalizat de notarul public, ce este a se prezenta cu ocaziunea primirii în școală, că implinesc aceasta la provocarea conducătorului școlii în restimp cel mult de 6 săptămâni.

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftin și bine, dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ, materie pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat. fl. 6—30.

LEHNER ȘI NEISCHER.

504 / 0 0 0 ABAD. badságtér 17 — KCS, Király u. 1. 0 0 0

Justice.

§ Proces de presă. Părintele vicar Iacob Macavei, ni-a făcut proces pentru calumnie, și vătămare de onoare. Înținerasem pe baza unor date din isvor demn de încredere... pătura antinațională înainte de alegeri și reputându-se scusa a recurs la judecătoria...

§. Omor din dragoste. Un făcăliandru cu o figură nu mult zicătoare a stat erii înaintea curții cu jurați; Mihai Gelata, de 22 de ani, de fel din Boroșineu.

Acum un an era servitor la bereria Kass; i-s'a aprins inima după Maria Kontra, servitoare la un birtas, Weisz, din strada sf. Pavel. Fetii i-s'a urât de el, i-a și spus o.

Asta n'a putut-o suferi rău îndrăgostitul Gelata. In 3 August, anul trecut cu 60 fil. a cumpărat un cuțit mare; a mers in crâșma lui Weisz, unde a chemat pe fată afară să-l dea, ce i-a adus. Sub poartă apoi până n' n prăsele a băgat cuțitul în pieptul fetei.

Jurații l'au aflat vinovat de omor intențional, ear sentința judecătorească sună, că 5 ani are să stea în robie.

Bibliografie.

A apărut și se află de vânzare (prețul 50 fileri, plus porto 10 fileri) la administrația ziarului 'Tribuna' interesantul studiu:

'Die Bedeutung des Romänischen Elementes im Völkerconcernte Europas von Eimen Patriotem'

Brosura aceasta scrisă nemțește este menită ca în cercurile înalte politice din Austria și străinătate să facă cunoscuți pe Români.

In institutul tipografic 'Minerva', din București au apărut:

Taina a șasea de Ion Gorun Prețul: Lei 1'50 — Tot acolo în editura: Biblioteca scriitorilor Români.

Gânduri și sfaturi ale unui om ca ori-care altul, de N. Iorga. Prețul: Lei 1'50.

Opere complete, vol. I. Proza de C. Negruzzi. prețul lei 1'50.

Rog pe ori-cine să bine-voiască a se convinge ce bine și ce ieftin își poate procura de la mine ori-ce orologiu și giuvaericeale din argint și aur curat de 14 carate.

== ARAD, Piața Libertății == lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaerger.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

sî recuise de argint, seduli de amanetare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaerger

A R A D, Strada Bisericicii

(Palatul minorității.)

Isvorul cel mai estin de omperare de bijuterii și orologie.

Un candidat de avocat

cu o raxă îndelungată
caută loc
în o canecarie advocațională.

Obiectele sunt a se trimite la administrația 'Tribuna'. 710 1-3

ECONOMIE.

Târgul de țară. Vicișpanul comitatului a permis tinerilor care penru boală de vite a răgului de țară April, în 15 Iulie etc.

Grevă articolă. In urma grevei muncitorilor de câmp, în districtul Timișoara, ministerul a dispus aducerea altor muncitori, carl vor lucra sub paza soldaților spre a fi atacati de greviști.

Arad, 5 Iulie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 5 Iulie. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombre 1905 (100 clgr.)	15'88—15'90
Secară pe Octombre	12'80—12'82
Orz pe Octombre	11'06—11'08
Cucuruz pe Iulie	14'92—15'94
Cucuruz nou 1906	10'50—10'52

Incheerea la 5 ore:

Grâu pe Octombre 1905	15'58—15'60
Secară pe "	12'56—12'60
Ovâs pe Octombre	10'96—10'98
Cucuruz pe Iulie	14'90—14'92
Cucuruz nou 1906	10'46—10'48

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
580—650 măși metrici grâu cor.	17.00—17.40
220—340 " " cucuruz "	15.10—15.50
Semnare nominală secară:	14.68—14.70
" " orz:	14.60—14.80
" " ovâs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—340 măși metrici grâu cor.	7.80—8.00
180—250 " " cucuruz "	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.00—7.10
" " orz:	5.20—5.40
" " ovâs:	6.50—6.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 79—100 klg.	Cor. 15'50—15'60
80— " " " "	15'60—15'70
Secară: 100 " " " "	13'40—13'50
Orz: " " " " "	13'40—13'50
Ovâs mercantil 100 klg.	" " " " "
" cernut " " " "	13'30—13'40
Cucuruz vechiu " " " "	" " " " "
" nou " " " "	14'80—15'—

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	158.—
" " " mic "	160.—
" brut " mare "	156.—
" " " mic "	158.—

Prețul de porci din Kőbánya. La prima calitate ungăra: Bă 134—135 greutate 300 fil.; bării mijlocii, Calitate sirbească: greț, 320 chlg. 142—143—144 fil.; mijlocii părăchea 2200 chlg. greutate 138—139 fil. părăchea 240 kgr. 140—141 fil.

CTORUL ALEX. M. POP

specialista medicina internă; consultenic dela 8—12 a.m. și dela 6 p. m. — în

BAIL HERCULANE

(HERCULESFURDŐ)

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENSATIONAL. —

De MAYNE-REID și F. WHITTAKER. (Urmare.)

Armăsarul sein își continua fuga ca o săgeată și întrecu pe calul lui Miquelez, care nu întârzia de a cădea la pământ scos din șea, ca și lovit de trăsnet!

El se restogoli astfel vre-o zece metri pe iarba deasă, pe rând arcanul de piele se stringea tot mai mult. Era pe jumătate amețit și in imposibilitate de a se apăra.

Cu toate acestea spre mai mare precauțiune, Thornley după ce opri calul îi strigă:

„Arunca pistolul, sau te târâsc până când îți vei ispăși nelegiuirile!”

Ticălosul, speriat, deschise mâna și pistolul căzu pe iarba. Cel dintăiu cuvânt al său fu de se ruga de iertare.

„Dar ce mi-am făcut, Eduard Thornley pentru-ca să te tractivezi astfel? Nu mai sunt dar camaradul și rășul d-tale?”

— Mie nu mi-am făcut nimic decât, că... m'ai înșelat și mi-ai scos încrederea, răspunse Thornley cu o voce adâncă apropiindu-se.

Dar știu, că ești un ucigaș, că te numești Antonio Miquez și că ești judecătorești d-tale ca sosesc; sunt oamenii dreptății din Texas.

— Ah! fieți milă! Sunt nevinovat! Nu mă preda lor, Thornley! strigă mișelul aproape mort de frică. Știi bine, că dreptatea lor este prea grăbită. Mă vor ucide fără judecată!

— Dar pentru-ce? întrebă Thornley. Oamenii cinștiți nu se tem de ei, deoarece spânzură numai pe ucigași și hoții de cal. D-ta nu vei judecat, dar vei fi spânzurat fiind-că ești un ucigaș!

— Am ucis apărându-mi viața! strigă Miquelez desperat. Fă-mă scăpat, Eduard Thornley, lasă-mi libertatea, voui dispărea. Imi voui ispăși crima. Ce drept ai d-ta să mă predai sau să mă ții prizonier?”

Și tot vorbind, deoarece auzia galopul Regulatorilor, cari se apropiau, incerea să se desfacă de strisoarea arcanului, și sa se scocale pentru a fugi.

Dar era cu neputință. Rugămintele încetară numai când, se văzîncunjurat de fețele aspre ale oamenilor drepti și când printre ei recunoscu în rîndul întâiu pe Baptist Ledoux, traper din Luiziana, pe care-l cunoștea prea bine.

Atunci înțelese că-i sosise ceasul din urmă. Se lăsă să cadă pe pământ scoțând un gemăt de spaimă, și-și așteptă soarta în tăcere.

Cap. XXIII. Epilog.

Am lăsat pe căpetenia Pielor-Roșii în luptă cu nepotul colonelului Magoffin, și ne aducem aminte, că amândoi căzuseră în acelaș timp.

Când Eugen, care se rostogolise pe câmp, voi să încerce, să-l țină la pământ simți nu mai decât, că acesta era mai...

Ca toate acestea, și când Piele-Roșie încerca de a scoate din-i de gât cu mâna stângă, tinărul, tot strigându-l puternice și dese cu pații croia pe căsău, pe care-l descărcase cu atâta putere revolve. Șeful pleca capul și se silea să prinepre aceste lovituri furioase pe coada de păr muncununa capul; in curind se făcu stăpân este creol, pe care-l răsturnase sub el și-l zdrobă cu toată greutatea sa.

Cu toate acestea Eugen lupta încă cu curaj, și da mult de lucru șefului. Dar acesta scosesese cuțitul din teacă; petrecând degetele mâneli stângi în părul lui Eugen și răsturnându-l capul cu un grohăit sălbatic de bucurie, ridică arma pentru a scalpa de viu, după hidosul obiceiu al Pielor-Roșii...

Creolul văzu, că-i sosise ceasul din urmă. Un val de gânduri năvăli asupra creerului său; închise ochii, așteptând lovitura de moarte. Dar aceasta nu veni.

O grămadă de călăreți alerga in galop, și mai înainte decât Coadă de Tigru să fi putut a-și da seamă de ceea-ce se petrecea detunătura unui pistol răsună, ear șeful scoțând un tipăt fioros, scăpa arma și răsturnându-se pe spate căzu mort-teapăn!

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nichin.

Mester zidar cu diplomă. Intreprenor de zidiri.

PFEIFFER SÁNDOR

Cancelaria în Arad, str. Török-Gabor No. 2.

la tot felul de lucrări de zidărie, precum: case de închiriat, case particulare, vile și alte, în ori-ce stil, în provincie și loc.

Edificări de ghetării, elevatoare, magazine, grajduri ș. a., în stil american și de alt soi, precum și transformări de case, colorări și decorări de fațade, svintarea pereților umezi.

Esoporenză cele mai mari imprun
pentru aditcări.

Schimbarea atelierului meu de căruțarie SZILÁGYI SÁNDOR

căruțier, Arad, Kossuth-utca 65 sz

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public din Arad și jur, că prăvălia mea de căruțe existentă din anul 1887, mi-am transpus-o în piața Kossuth-ut. nr. 65. — Primesc ori-ce lucrare de felul acesta, lucruri noi și transformări, poleituri, acoperișuri cu prețurile cele mai moderate. — Cerind și de acum înainte sprijinul on. public, semnez cu stimă

Szilágyi Sándor, căruțier.

Amun!

Am onoarea aduce la cunoștința că am deschis în Arad, — strada lemnului (Fa-utca) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloc de îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcută poziție a produc și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sărămătoare de encurtz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, elururi, pluguri (Seitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miel și marl, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit și prompt.

Condițiunea principala a

FRUMSETEI

estă, ca față și mâinile să fie fine, iar în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, alunițele și petele de fect dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma pudor 1 cor.

Se poate comanda de la:

farmacistul HAUER LAJOS.

A R A D, Pécskai-ut.

287

Măine Joi nesmintit reprezentație de adio!

Circus Caesar Sidoli 200 pers.
123 decal.
pe piața Béla.

MERCURI 5 IULIE 1905 ORA 8 SEARA

ULTIMA
HIGH-LIFE-EVENING

(Serată de gală)

Redez-vous notabilităților aradane!

Beneficiul lui GEORGE SIDOLI jongler și dresor (fratele directorului) care așa de iute a devenit plăcut.

Costumuri de gală. Beneficiantul Requisite de gală,
Hamuri de gală. debutează de 3 ori. Iluminație de gală.

Program cu totulai tot nou!

Nou Ballet-Divertissement!

Pentru prima **MOTO-PHOSO?** Pentru prima
oară! Nou! Om? Păpușe? Mașină? oară! Nou!

Cea mai mare senzație din secolul al XX-lea.

Bilete se găsesc de vânzare dela ora 10 dim. până seara la 6
în librăria lui **Kerpel Izsó** (Fischer Elis palata).

cu deosebită stimă

CĂSAR SIDOLI

director și proprietar, șef-comandantul ordului St. Sava, cavalier
al ordinului Coroana României, al ordinului Takova, ș. a.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în orice mărime.
Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune.

CARTOFI PRIMA cu vagonul
pentru cūnă și sămanat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public. că am cumpărat și voi conduce eu

BRUTARIA LUI FISCHER SAMU

pregatind în fiecare zi chifli albi, proaspeți, pine albă, pâne neagră și de secară, pâne gracham veritabilă, chifli după amieux și pâne de casă pregătită foarte ales, frumos și cu bun gust.

Cu stimă **Leicher Frigyes Deák-Ferencz-u. 16.**

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărietură, la scrinteli și reperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3. — francat.

Pastilele - SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii influenței. — Prețul unei cutii Cor. 1. —, 10 cutii franco Cor. 8. —

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Süz Mária**. gyógyszertára, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

ATENȚIUNE!

Aduc cu stimă la cunoștința on. domni că mi-au sosit stofe noui pentru vară și primăvară, fabricați maghiare, engleze și franceze.

Iau responsabilitatea pentru cei mai bun croi.
Rugând pe on. public pentru binevoitorul sprijin

semnez cu toată stima

SCHNEIDER JÁNOS

croitor bărbătesc

Aulich Lajos-utca 19 szám

S'a deschis! BAZAR PARISIAN

Am onoare a aduce la cunoștința cumpărătorilor și cercurilor mele, că reintorcându-mă din străinătate mi-am redeschis fostul

Bazar de Paris Versitz

I-am aranjat cu obiecte care de care mai frumoase din străinătate și l'am mutat pe piața Andrassy, palatul Fischer Elis.

Aduc totodată la cunoștința onor. public ș'aceia, că la mine negoțul francez este mai ieftin cu 30-40 la suta ca în alt loc altele.

Mare asortiment de bluze și rochii brodate, de pânză, mătase și batist; panglică în toate culorile posibile; dantele veritabile și cu un număr toate obiectele de pahul aceste

Broderii de Lion pentru cusouri!

cu deosebită stimă

SZELLER VILMOS

Grand Prix Paris 1900.

„THE SMITH PREMIER“

Cea mai bună mașină de scris din lume!

Agenti principală pentru comitatele Arad, Csanád, Békés și Timișoara

SOMLO IMRE, ARAD, SALACZ-UTCZA 7.

Mașina se dă și pentru probare în 8 zile fără deobligament.